

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 252/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. júna 2018 predbežne prerokoval sťažnosť záujmového združenia právnických osôb [REDACTED] [REDACTED] zastúpeného advokátom Mgr. Dušanom Zatkálikom, Ľudovíta Fullu 9/A, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 25 C 54/2012- 369 z 26. februára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť záujmového združenia právnických osôb [REDACTED] [REDACTED]

[REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. mája 2018 doručená sťažnosť záujmového združenia právnických osôb [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 25 C 54/2012-369 z 26. februára 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom súdneho konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 25 C 54/2012 ako žalobca v konaní o zriadenie vecného bremena proti žalovaným v I. až V. rade (ďalej len „žalovaní“).

3. Dňa 4. apríla 2016 okresný súd vydal vo veci rozsudok, ktorým zamietol žalobu v celom rozsahu a rozhodnutie o trovách konania ponechal na čas po právoplatnosti rozsudku. Žalobca sa proti predmetnému rozsudku odvolal a Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 9 Co 111/2017-332 z 8. júna 2017 rozsudok okresného súdu potvrdil a žalovaným priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Následne okresný súd uznesením č. k. 25 C 54/2012-339 z 13. novembra 2017 rozhodol o nároku na náhradu trov konania v prvej inštancii, a to tak, že žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. Po nadobudnutí právoplatnosti predmetného uznesenia okresný súd uznesením č. k. 25 C 54/2012-346 z 23. januára 2018 zaviazal žalobcu zaplatiť žalovaným trovy konania v celkovej výške 14 540,19 €. Proti predmetnému uzneseniu žalobca podal sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že sťažnosť zamietol.

4. Sťažovateľ v podstatnej časti svojej sťažnostnej argumentácie uviedol:

„Vyšší súdny úradník rozhodol uznesením, č. k. 25C/54/2012 - 346, zo dňa 23.01.2018 o výške náhrady trov konania, ktorým bol žalobca zaviazaný zaplatiť žalovaným

trovy konania v celkovej výške 14.540,19 € titulom náhrady trov právneho zastúpenia s odôvodnením, že pri uplatnenom nároku žalovaných, a to pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon advokáta vychádzal vyšší súdny úradník zo znaleckého posudku č. 13/2012, vyhotoveného [REDAKOVANÉ], vo veci stanovenia všeobecnej hodnoty vecného bremena práva prechodu a užívania parcely, ktorým bola stanovená cena vecného bremena na sumu 236.000 €, s odkazom pre základ výpočtu trov na ust. § 10 ods. 1 vyhlášky č. 644/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, čím bola stanovená náhrada za jeden úkon právnej služby v sume 897,97 €.

Žalobca proti rozhodnutiu vydanému vyšším súdnym úradníkom podal sťažnosť zo dňa 08.02.2018, ktorú odôvodnil vo všeobecnej rovine tým, že

a) napádané uznesenie vychádza z nesprávneho vymedzenia predmetu sporu, pretože meritom sporu, t.j. prejednávania veci (obsahom žaloby a vymedzenia žalobného petitu) bolo podľa žalobcu len zabezpečenie prechodu a prejazdu cez predmetný pozemok a nie určenie hodnoty vecného bremena, či jeho zriadenie za odplatu, ako to vyšší súdny úradník nesprávne ustálil, čím aplikoval nesprávnu právnu normu pri výpočte trov konania,

b) na výpočet základnej sadzby tarifnej odmeny mal porušovateľ aplikovať ust. § 11 vyhlášky č. 644/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, a to v súlade s ustálenou súdnou praxou,

c) skutočná hodnota sporu nemohla byť ustálená ani v orientačnej rovine správne, pretože pri výpočte trov konania bol použitý pochybný a vágny znalecký posudok vyhotovený, [REDAKOVANÉ] pod č. 13/2012, na ktorom založil vyšší súdny úradník svoje rozhodnutie, nakoľko predmetný znalecký posudok kalkuloval všeobecnú hodnotu parcely na sumu 198.185 € a hodnotu vecného bremena na sumu 236.000 €.

Zmieňovaný znalec stanovil rovnakú všeobecnú hodnotu parcely na sumu 198.185 € aj v znaleckom posudku č. 1/2012, ktorý bol v inom konaní, (ako pripojený spis) pred Okresnými súdom Bratislava II, č. k. 16C/157/2012 — 287, (konštatované tiež v odôvodnení rozsudku Krajského súdu Žilina zo dňa 08.06.2017, č. k. 9Co/111/2017) odmietnutý a Okresný súd Bratislava II vychádzal zo súdom zabezpečeného smerodajného znaleckého posudku, na ktorom založil svoje rozhodnutie, a to od znalca, [REDAKOVANÉ], ktorý stanovil všeobecnú hodnotu parcely na sumu skoro 6 krát nižšiu v čiastke 34.900.32 € oproti tej ako ju ustanovil znalec, [REDAKOVANÉ], preto sťažovateľ signalizoval súdu, že

aj stanovenie všeobecnej hodnoty vecného bremena ako základ pre výpočet sadzby tarifnej odmeny advokáta, teda aj trov konania je zjavne pochybné a rozporuplné, keď obaja znalci sa zjavne kriticky líšia svojimi znaleckými posudkami, pritom od hodnoty parcely sa a ratio odvíja aj hodnota závady. “

5. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu z 26. februára 2018, predmetné uznesenie zruší a vráti vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

9. Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom. Práva na súdnu ochranu a v jeho rámci náhrady trov súdneho konania sa možno domáhať len spôsobom a v medziach zákona, ktorý upravuje podmienky na jej priznanie (čl. 51 ods. 1 ústavy). V súvislosti s nastolenou problematikou ústavný súd stabilne judikuje, že iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by totiž mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. IV. ÚS 170/08, IV. ÚS 248/08, II. ÚS 64/09, IV. ÚS 182/09, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

10. Vo všeobecnosti k trovám súdneho konania ústavný súd opakovane judikuje, že považuje rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania za integrálnu súčasť civilného procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné

rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016).

11. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj okresný súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

12. Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu z 26. februára 2018, ktorým bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania zamietnutá.

13. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia okresný súd uviedol:

„Súd konštatuje, že pokiaľ je vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom daného súdneho sporu, peniazmi ocniteľné, potom sa táto čiastka (suma) považuje za základ pre tarifnú hodnotu, a to aj vo veciach zriadenia vecného bremena k takejto veci, pretože citované ustanovenia advokátskej tarify dôsledne rozlišujú situácie pre náhrady trov konania, kedy je predmet právneho sporu, peniazmi ocniteľný, a kedy nie je. Inými slovami, explicitná úprava § 9 ods. 1 advokátskej tarify vylučuje použitie § 11 ods. 1 písm. a) advokátskej tarify. V danom prípade mal súd k dispozícii znalecký posudok, ktorého predmetom bolo stanovenie všeobecnej hodnoty - vecného bremena prechodu a

užívania pozemku p. č. [REDAKOVANÉ] a upravenej plochy na pozemku p. č. [REDAKOVANÉ] v k. ú. Žilina, v prospech stavby postavenej na pozemku p. č. [REDAKOVANÉ], pre účel majetkovoprávneho usporiadania práv k nehnuteľnosti, pričom nie je podstatné či išlo o súkromný posudok alebo posudok, ktorého vypracovanie zadal súd. Už zo samotného znaleckého posudku je teda zrejmé, že predmet sporu je peniazmi oceniteľný a nie je pri tom podstatné, či žalobca žiadal zriadiť vecné bremeno za náhradu alebo nie, podstata je oceniteľnosť predmetu sporu, ktorá bola naplnená. Žalobca tiež poukazuje na znalecký posudok vypracovaný v konaní pred Okresným súdom v Bratislave, ktorý však nebol vypracovaný za účelom stanovenia hodnoty vecného bremena ale všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti, čo nie sú tie isté veci, a preto súd túto argumentáciu žalobcu nepovažuje za smerodajnú. Napokon ani rozhodnutia, na ktoré sa žalobca odvoláva, nie je možné aplikovať na tento prípad. Pre rozhodnutia súdov je dané to, že zaväzujú len strany sporu. Nie je možné z rozhodnutia, ktoré sa netýka daného prípadu vychádzať v tomto konkrétnom prípade, keď súd nemá tieto k dispozícii, nie je zrejmé, či v daných prípadoch boli uskutočňované znalecké dokazovania, ktoré by vyjadrili hodnotu vecného bremena alebo nie. Potom je namieste uviesť, že súd v prípade keď je predmet sporu oceniteľný a toto ocenenie má k dispozícii musí z neho vychádzať pri svojom rozhodovaní o výške trov konania.“

14. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresný súd vychádzal pri určovaní základnej sadzby tarifnej odmeny za úkony advokáta z toho, že predmet sporu je oceniteľný peniazmi a jeho vyčíslenie podložil vypracovaným znaleckým posudkom. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s relevantnými námietkami sťažovateľa. Napadnuté uznesenie okresného súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.

15. Opisované vybočenie zo štandardov riadneho súdneho konania, resp. intenzitu zásahu kolidujúcu s podstatou a zmyslom základných práv a slobôd ústavný súd v napadnutom uznesení vzhľadom na predmet rozhodovania okresného súdu, rozhodovanie o sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, ktorým rozhodol o výške trov

konania, nenašiel. Ústavný súd je toho názoru, že okresný súd rozhodol plne v intenciách zákona, teda spôsobom ktorý nesignalizuje žiaden závažný procesný exces.

16. K námietke nevysporiadania sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými sťažovateľom ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzatvára, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. S ohľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018